

NAGRADA **IGORJA ZABELA** **ZA KULTURO IN** **TEORIO 2020**

Dobitnik štipendije po izboru žirije

Slavčo Dimitrov, aktivist, kulturni teoretik in kurator, Skopje

Slavčo Dimitrov prejme štipendijo nagrade Igorja Zabela za izjemen doprinos k preosmišljanju kulturnega in družbenega življenja, ki v ospredje svoje vizije postavlja pravice in boje LGBTQIA+ in žensk v regiji Zahodnega Balkana. V času, ko se marginalizirane skupnosti soočajo z vse večjo represijo in nasiljem, delo Slavča Dimitrova v polju umetnosti in aktivizma dokazuje plodnost in nujnost našega odzivanja.

Dimitrov je aktivist, pisec, učitelj in kurator. Je tudi zagovornik nenormativnih umetniških in identitetnih praks v Severni Makedoniji in Srbiji ter borec proti parohialnemu neonacionalizmu. Že več kot desetletje se neumorno bori proti ponovnemu vzniku neonacionalizma, ki se s queerfobijo in nasiljem odziva na vse, ki se ne identificirajo kot heteronormativni ali cismoški. V tem času so mnoge vlade po Evropi, tudi v Severni Makedoniji in Srbiji, zmanjšale sredstva za financiranje zdravstvene oskrbe žensk in pripadnic_kov LGBTQIA+, omejile dostop do informacijskih storitev, ključnih za ženske in queer posameznice_ke v stiski, prepovedale parado ponosa in tako močno otežile možnosti obeleževanja in razumevanja drugačnosti. Dimitrov, nasprotno, promovira zelo drugačen svet – svet, ki temelji na raznolikosti in priložnostih, da jo proslavljamo. Med letoma 2011 in 2019 je bil izvršni direktor Koalicije za zaščito in promocijo seksualnih in zdravstvenih pravic marginaliziranih skupnosti, pomembne nevladne organizacije s sedežem v Skopju. Leta 2011 ustanovi eno večjih mednarodnih kulturnih iniciativ v Srbiji, Poletno šolo za seksualnosti, kulture in politike, katere programski koordinator je še danes, leta 2012 pa soustanovi Raziskovalni center za kulture, politike in identitete IPAK.Centar v Beogradu. Zadnjih pet let je avtor programa festivala Skopje Pride Weekend, interdisciplinarne proslavitve queer umetnosti, kultur, teles in idej ter dogodka, ki se silovito zoperstavlja destruktivnim in regresivnim silam fobičnega neonacionalizma.

V kontekstu omenjenih iniciativ je Dimitrov ustvaril nove mreže med skupnostmi, strokovnjaki in aktivisti v Skopju in Beogradu ter performerji in pisci, kot so boychild, Vaginal Davis, Jack Halberstam, David Halperin ter David Hoyle in Lipsinkers. Je ploden kurator, čigar delo se prepleta predvsem z umetniki performansa in identitete v sklopu razstav, kot so *Archive of Queer Experiences* v Čifte Hamam, Narodna galerija Severne Makedonije (2012); *All Beauty Must Die* (2014, z Velimirjem Zernovskim) ter *Affective Aliens: The Art of Failure*, Narodna galerija Severne Makedonije (2014). Prav tako aktiven je kot pisec in raziskovalec; je avtor in urednik treh publikacij, tudi *Impossible Confessions: Subjectivity, Power and Ethics* (Skopje, 2014), piše eseje za revije, kot so *Identities*, *MASKA* in *Aspasia*, ter za knjige, ki so izšle v Avstriji, Združenem kraljestvu, Srbiji in Severni Makedoniji.

Vodilo Dimitrove kulturne in umetnostne politike je potreba po povezovanju javnosti v skupnem ustvarjanju novih življenjskih svetov in senzibilnosti. Naj bo to v sklopu poletnih šol ali festivalov

NAGRADA **IGORJA ZABELA** **ZA KULTURO IN** **TEORIJU 2020**

ponosa, raziskovalnih centrov ali zagovorniških skupin, muzejev, ki gostijo njegove razstave, ali knjižnic, v katerih najdemo njegove knjige – vse te publike, ki jih generira njegovo delo, imajo mnogo skupnega. Prav vse so trdno zasidrane v lokalnih pogojih, povezujejo lokalne in mednarodne akterje, ki prav te pogoje preosmišljajo, ter si delijo prostor, v katerem lahko diskusija, afekt, želja in pogovor sprožijo novo kulturo politike in novo politiko kulture.

Potreba po tovrstnem kulturnem in družbenem angažmaju, ki prepleta lokalne javnosti in mednarodne mreže, je danes pomembnejša kot kdajkoli. V času, ko se marginalizirane skupnosti soočajo z vse večjo represijo in nasiljem, nam delo Slavča Dimitrova na področju umetnosti in aktivizma kaže, kako lahko s plodnim in nujnim odzivom – s snovanjem novih platform in idej, pisanjem in kuriranjem ter s sodelovanjem navkljub različnostim, tako v raznolikih medijih kot kontekstih – ustvarjamo nove kolektivne prakse.

Člani žirije 2020

Šejla Kamberić, umetnica, Sarajevo

Anthony Gardner, umetnostni zgodovinar, Oxford

Franciska Zólyom, kuratorica in direktorica GfZK – Muzeja sodobne umetnosti, Leipzig